

Tomislav Ivančić

REINKARNACIJA
i
USKRSNUĆE

Zaklada Tomislav Ivančić
Zagreb 2023.

PREDGOVOR

Ovo djelo želi prikazati vjeru u reinkarnaciju i uskrsnuće. Sljedeća tri događaja ilustrativno pogađaju odnos vjere u reinkarnaciju i uskrsnuće. Jedan se odigrao u Jeruzalemu, drugi u Benaresu, treći u Moskvi.

Prvi događaj dogodio se u rano nedjeljno jutro.

»Marija je stajala vani kod groba i plakala. Zaplakana zaviri u grob i ugleda kako dva anđela u bjelini sjede na mjestu gdje je ležalo tijelo Isusovo – jedan kod glave, drugi kod nogu. Kažu joj oni: 'Ženo, što plačeš?' Odgovori im: 'Uzeše Gospodina moga i ne znam gdje ga staviše.' Rekavši to, obazre se i ugleda Isusa gdje stoji, ali nije znala da je to Isus.

Kaže joj Isus: 'Ženo, zašto plačeš? Koga tražiš?' Ona, misleći da je to vrtlar, reče mu: 'Gospodine, ako si ga ti odnio, reci mi gdje si ga stavio, i ja ću ga uzeti.' Kaže joj Isus: 'Marijo!' Ona se okrene te će mu hebrejski: 'Rabbuni!' – što znači: 'Učitelju!' Kaže joj Isus: 'Ne zadržavaj se sa mnom, ta još ne uziđoh Ocu, nego idi mojoj braći i javi im: 'Uzlazim Ocu svome i Ocu vašemu, Bogu svome i Bogu vašemu.'

Ode, dakle, Marija Magdalena i navijesti učenicima: 'Vidjela sam Gospodina i on mi je to rekao.'¹

Drugi se događaj također odigrao u rano jutro.

U Benaresu, u pola šest ujutro, na obali Gangesa stajao je mladi Amerikanac Larsen i promatrao mase ljudi kako se spuštaju u rijeku u čežnji da tu jednom umru, kako bi izbjegli beskrajnom ciklusu reinkarnacije. Odjednom prodorni krik kao munja presiječe jutarnji zrak. Nedaleko odavde grčevito je vapila jedna indijska mlada žena na podnožju otprilike jedan metar visokog kipa boga Hanumana. Bio je to čovječji lik s glavom majmuna. Očajničke molbe ove žene kao da ga nisu dirale. Iako nije odgovarao, ona je nastavljala moliti uporno i žarko, uprijevši se nogama u hladno vapnenasto kamenje.

Razlog njezina očaja stranac nije mogao razumjeti. Pa i sugrađani nisu poklanjali pozornosti njezinoj boli. Fatalistička filozofija hinduizma priječila ih je da se užive u njezinu patnju. Zakon karme je neumoljiv, a on je bio uzrok njezina očaja. Ona je trpjela, a to je i morala po vjeri u zakon karme. Protiv volje bogova i posljedica djela ne postoji lijek ni u ovom ni u prekogrobnom životu, drži vjera u zakon karme.

Iako nije razumio jezik, mladi je Amerikanac osjetio tjeskobu njezina duha, jer duh govori univerzalni, svima razumljiv jezik. Kao i kod milijuna ljudi uhvaćenih u lance te religije,

¹ Iv 20, 11-18.

njezin vapaj za pomoć ostao je nezapažen. Hinduizam, izvorna religija mnogih religijskih pokreta, nije mogao njezinoj duši, koja je molila i plakala, pružiti duhovnu hranu.

Amerikancu se taj događaj učinio neobičnom ironijom. On se, naime, sjetio da je baš taj dan Uskrs. Bio je mjesec travanj. Dok se ta Indijka klanjala polumajmunskom bogu, molila ga za pomoć i tragično ostajala sama u hladnoći beznađa i osame, milijuni su se kršćana radovali radosnoj vijesti: »Isus je uskrsnuo!« Da je ta žena mogla razumjeti samo te tri riječi, ona bi otrlala suze i sigurnim korakom krenula u život. Ona je vjerovala u samsaru, umjesto u slobodu vječnog života, u reinkarnaciju, umjesto u uskrsnuće od mrtvih.²

Ovim dvama događajima, pridružuje se i treći, koji se odigrao u bivšem Sovjetskom Savezu.

Bilo je to u Moskvi u zatvoru tajne policije. Jedna od zatvorenica, gospođa Arsenijeva, priča o doživljaju koji se dogodio na tom mjestu užasa: »Jedne večeri šapnula mi mlađa suuznica u zatvorskoj ćeliji: 'Znate li koji je dan sutra? Sutra je Uskrs!'

Zar je Uskrs već tu? Uskrs je radost za čitav svijet. Samo smo mi bile isključene iz te radosti. Neutješno sam išla niz uski hodnik. Odjednom krik prolomi tjeskobnu tišinu: 'Krist je uskrsnuo!'

Tko se to usudio izviknuti naš uskrsni pozdrav? Pogledala sam svoju suputnicu. Velike

² B. Larsen, *Das grosse Buch der Kulte*, Maarburg 1992, str. 16–17.

oči sjale su na njezinom blijedom licu. A onda odjeknu odgovor. Iz svake ćelije grmjeli su radosni glasovi: 'Zaista je uskrsnuo!'

Čuvari su ostali bez daha, okamenjeni od iznenađenja. Toliki bezobrazluk još im se nikada nije dogodio. Navalili su na mladu djevojku i odnijeli je u nepoznato.

Nakon četiri dana vratila se u moju ćeliju. Lice joj je bilo jadno, izglednjelo, mršavo, upalo. Ostavili su je preko uskrsnih dana u hladnoj samici da se smrzava i izgladni.

Pogledala me blistavim očima i rekla: 'Ipak sam iz zatvorske ćelije navijestila uskrsnu vijest! Sve drugo je nevažno!'³

Mnogi su iz naše generacije povjerovali da reinkarnacija odgovara na bitna životna pitanja. Ova knjižica želi pokazati da su ti odgovori povratak na početke, da je to put u bespuća, da je to regres, a ne progres. Katolička je crkva iz svog uvjerenja na Drugome vaticanskom koncilu rekla da se u Isusu Kristu »nalazi ključ, središte i cilj sve ljudske povijesti«.⁴

»Po Kristu i u Kristu razrješuje se zagonetka boli i smrti koja nas, izvan njegova evanđelja, satire. Krist je uskrsnuo, svojom je smrću uništio smrt i darovao nam život.«⁵ »Poučeni smo da Bog sprema novi stan i novu zemlju u kojima će vladati pravednost. Tada, pošto smrt bude pobijeđena, sinovi će Božji biti u Kristu uskrišeni, i ono što je bilo sijano u

³ W. Hoffsümmer, *Kurzgeschichten* 2, Grünewald, Mainz 1983, str. 55.

⁴ GS 10.

⁵ GS 22.

slabosti i raspadljivosti obući će se u neraspadljivost, ostat će ljubav i njezina djela, i od ropstva prolaznosti oslobodit će se sva stvorenja što ih je Bog stvorio radi čovjeka«. ⁶

Reinkarnacija i uskrsnuće sadržaj su sljedećih redaka, kako bismo iz informacija prepoznali Istinu, našli u njoj Put i njime hodali ususret Životu.

⁶ GS 39.

SADRŽAJ

Predgovor	5
Uvod	11
Podaci o vjeri u reinkarnaciju u zapadnom svijetu	11
I. dio – Reinkarnacija	15
Pojam reinkarnacije	15
Povijesni pregled vjere u reinkarnaciju	16
Izvori suvremene vjere u reinkarnaciju	23
Suvremena reinkarnacija	26
»Dokazi« za reinkarnaciju	29
II. dio – Uskrsnuće mrtvih	33
Radikalne razlike između reinkarnacije i uskrsnuća	35
Pojam uskrsnuća	38
Isusovo uskrsnuće	41
Čitav čovjek uskrsava	45
Uskrsnuće u religijama	48
Uskrsnuće u islamu	49
Židovstvo	51
Uskrsnuće u Starom zavjetu	54
Uskrsnuće u Novom zavjetu	57
Teološka refleksija	60
Kontekst uskrsnuća mrtvih	64
Smrt	64
Posebni sud	68
Uskrsnuće mrtvih	69
Sudnji dan	71
Nebo	75

Pakao	79
Čistilište	80
Novo nebo i nova zemlja	82
Zaključak	83
III. dio – Završna sinteza	91
Što je vjera	94
Vjera u uskrsnuće	99
Uskrsnuće – sinteza religija i ateizma	107
Literatura	117